

УДК 657.1.011.56

Панченко О.М.

канд. екон. наук, доц. НУ«Запорізька політехніка»

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У РОБОТІ БУХГАЛТЕРА

Штучний інтелект (ШІ) грає дедалі важливішу роль у бухгалтерському обліку, забезпечуючи автоматизацію багатьох процесів, поліпшення точності та ефективності роботи. Слушною є думка вчених щодо важливості вивчення впливу ШІ на сучасний економічний розвиток. Так В. О. Осмятченко та В. С. Олійник [1] вважають, що впровадження ШІ у системи бухгалтерського обліку зумовлено переходом світу на шостий і сьомий технологічні уклади.

За результатами опитування [2] фінансові директори розглядають бухгалтерський облік як ключову сферу застосування рішень на базі штучного інтелекту. Зокрема, 30% фінансових директорів вважають бухгалтерський облік основною сферою впровадження технологій штучного інтелекту. Така думка є найбільш поширеною серед респондентів сектору фінансових послуг – 37% опитаних назвали цю сферу основним напрямом впровадження технологій. Підприємства державного й споживчого секторів основними сферами впровадження технологій штучного інтелекту назвали казначейську функцію (50%) і фінансове планування та аналіз (39%).

Можливі кілька напрямів застосування ШІ у бухгалтерському обліку.

Найбільш очевидний - це автоматизація рутинних операцій. ШІ бути зручно використовувати для автоматизації повсякденних, стандартних опе-

рацій бухгалтерського обліку, таких як реєстрація транзакцій, визначення активів, пасивів, витрат та доходів, зіставлення даних та складання звітів для внутрішніх та зовнішніх користувачів. Але для реалізації цих можливостей потрібно здійснити навчання системи штучного інтелекту бухгалтерському обліку. Для цього знадобиться спеціальна база даних, яка має містити різні типи фінансових транзакцій, рахунків, балансів та іншу інформацію, яка необхідна для навчання алгоритмів ШІ розпізнавання та аналізу фінансових даних. Крім того, для ефективного навчання ШІ може знадобитися розмітка даних, тобто, попереднє позначення правильних відповідей моделі машинного навчання з урахуванням наданих даних.

Після цього навчання ШІ потрібно здійснити його інтеграцію зі спеціальним програмним забезпеченням для ведення бухгалтерського обліку. Тоді ШІ буде здатний на внесення даних до бухгалтерського обліку підприємства до програми, отже, фактично виконуючи роль оператора.

При цьому ШІ зможе одночасно ефективно виконувати базову перевірку введених даних на наявність помилок чи викривлень перед їх передачею до програми обліку. Системи ШІ можуть аналізувати транзакції та виявляти аномалії, які можуть вказувати на шахрайство чи помилки в обліку. Також ШІ може забезпечити безпеку передачі даних, щоб запобігти несанкціонованому доступу або витоку конфіденційної інформації.

Схарактеризована функціональність ШІ дозволить значно спростити процес внесення даних до бухгалтерської інформаційної системи обліку і поліпшити загальну ефективність роботи з даними.

Ще одна перевага – здатність ШІ генерувати різноманітні звіти для цілей управління. Заради експерименту я задала ШІ завдання по певних даних зробити розрахунок кількох фінансових показників, порівняти їх з нормативними значеннями та пояснити результати. ШІ успішно виконав це завдання.

Це означає, що ШІ можна використовувати для прогнозування та аналізу господарської діяльності. Вбудовані в базу даних алгоритми машинного навчання можуть аналізувати фінансові дані та передбачати майбутні тренди, допомагаючи менеджменту підприємствам приймати більш обґрунтовані рішення. ШІ може допомогти в розробці більш точних бюджетів та планів, а також автоматичному моніторингу їх виконання. Спеціально налаштовані системи ШІ I можуть надавати індивідуалізовані рекомендації з управління фінансами та бухгалтерського обліку, ґрунтуючись на аналізі даних.

ШІ може виконати багато функцій, які раніше виконували бухгалтери. Разом з тим слід окреслити, що людська присутність та експертиза залишаються необхідними в багатьох аспектах бухгалтерської роботи. Насамперед, це творчі рішення та аналіз. У деяких ситуаціях потрібен творчий підхід бухгалтера та його професійна експертна думка для аналізу даних про господарську діяльність при прийнятті управлінських рішень. Також ШІ не замінить

людину при взаємодії з клієнтами та колегами. Бухгалтер може бути не лише експертом з фінансів, а й комунікативним партнером для клієнтів та колег, обговорюючи фінансові стратегії та рекомендації. Ще один аспект – бухгалтера володіють професійним досвідом та знаннями щодо правил і стандартів бухгалтерського обліку, які можуть бути складними для сприйняття ІІІ.

Таким чином, хоча ІІІ може автоматизувати багато завдань у сфері бухгалтерського обліку, людська присутність та експертиза залишаються важливими для багатьох аспектів роботи в цій галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Осмятченко В. О. Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в контексті зміни технологічних укладів / В. О. Осмятченко, В. С. Олійник // Економічний вісник. Серія : Фінанси, облік, оподаткування. - 2018. - Вип. 2. - С. 131-138.

2. Застосування технологій штучного інтелекту. Опитування CFO Survey 2019 у країнах Центральної Європи [Електроний ресурс] - Режим доступу: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/about-deloitte/articles/ce-cfo-survey-automation.html>